

Dálle á Lingua

PUBLICACIÓN MENSUAL (OU CASE) DO EQUIPO DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA DO IES DE MELIDE

A NORMALIZACIÓN NA FICCIÓN

Os galegos podemos contar cunha Televisión Autonómica dende hai relativamente pouco tempo, acontecemento que marca poderosamente, non necesariamente para ben, a nosa cultura. A televisión, esta deidade do noso tempo, emite horas e horas cada semana na nosa lingua, experiencia que pode conferirlle ao idioma galego, dada a mitificación do medio, un rango e un espallamento que dende medios menos maioritarios e sedutores sería imposible conseguir.

A televisión, que pode incidir moi positivamente na configuración, estimación e difusión da nosa lingua, tamén pode contribuír poderosamente a ridiculizala. Un caso moi recente e polémico foi o do personaxe de "Loli" en "Los Serrano". Esta actriz tomaba o papel dunha muller do pobo galego, personaxe ao que ridicularizaron constantemente, resaltando o que algúns cren o "arquetipo do galego torpe".

Dende moi lonxe vén esta parodia do galego, iniciada na Castela do Século de Ouro e propagada por célebres como Lope de Vega ou Calderón.

Contribuíndo a esta mala prensa creada arredor de Galiza e o seu pobo está Luís de Góngora coa súa frase "Antes puto que gallego", ou Miguel de Unamuno: "El gallego fue creado para el descando del asno", do cal podemos deducir que el pertence este reducido grupo de asnos.

Sendo isto así e dada a mitificación do medio, contribuír a dignificación do galego e do idioma, e non enfatizar máis este tópico, é traballo de todos e máis se cabe dos locutores, narradores e entrevistadores, aos cales esiximos que falen ben, moi ben porque é indispensábel. Falar ben require, nas nosas circunstancias e nestes profesionais, léxico axeitado e rico, gramática perfecta, prudente enxebreira e a naturalidade e espontaneidade que como galegos estamos obligados a ter.

Natalia López Segade e María Martínez Castro. B2A

EXPERIENCIA DUN ALUMNO DO IES DE MELIDE COMO FIGURANTE NA NOVA SERIE DA TVG "LIBRO DE FAMILIA"

A miña asistencia ao casting foi increíble, pero ainda foi mellor o momento no que me dixeron que ía rodar con actores de verdade. Cando vas gravar, sorpréndeste da cantidade de xente que traballa nunha serie e que non se ve na tele; estou a falar de cámaras, operadores de son, maquillaxe, perruquería... Ver como se fa unha serie de verdade é fascinante. Eu pensei que era moito más fácil, pero é ben complicado, xa que hai que controlar absolutamente todo, como pode ser sacar fotos para que todo sexa igual na seguinte escena, mirar ao sol...

A experiencia foi estupenda. Eu gravei durante uns once días, nos que non asitín ao instituto e, por riba, cobrei por facer o que me gusta e coñecín xente diferente. En definitiva, paseino en grande.

Daniel Agra García

EDITORIAL:

Estou preocupada por un sentimento que teño e que estou segura que non debe perdurar en miñ moito tempo: a perda da nosa identidade lingüística.

Non quero que morral, coes? Quero que perdure esa identidade, coa non lembrades como loitaron por ela aqueles aos que se lles prohibía esa liberdade de empregar algo tan seu como é a lingua, mutilándolla como un nero órgano corporal? Pois por aqueles, loitade!!, coa testa ben alta e facendo disto unha necesidade vital!!.

Que non vedes!, que xa con todas as vantaxes autodeterminantes que temos non se nos fai caso, e mesmo moitos dos "nosos" políticos non colaboran a que esa necesidade estea presente no seu día a día. ¿Se non a defendemos nós, quen a vai defender logo?, ¿que nos queda entón aos galegos de corazón, loitar para non acadar?

Mirade por exemplo a Cataluña, que son dos que falan catalán sempre e mais despois sentíndose orgullosos de seu!

Ah!!!! Xa sei...mira o enxeño do Castelao, non sentides necesidade de falar galego porque esa necesidade non se sente no bandullo, non?? Non me sexades así, xentiñal!!

Facede que falar galego sexa outra necesidade vital da que sen ela non vos valedes e asegúrovos que máis dun sentirá mellor!!!

QUE MELLOR CONTRIBUCIÓN... QUE ESCRIBIR PARA DÁLLE Á LINGUA!

Zeltia

"NOVAS DO CENTRO"

Un centro aburrido? NUNCA!

Do noso IES nunca se poderá dicir que non se organizan eventos para o alumnado, tanto culturais como de diversión; así que se coñecedes a algúen que diga o contrario...

TÁPALLE A BOCA!!!!!!!!!

Esta avaliación foi movida, cunha chea de actos organizados para nós.

Celebrouse o entroido, semana festeira en Galiza polo que non podía ser menos no noso centro; xa se notaba o ambiente festeiro dúas semanas antes do día de Carnaval cos días de Compadres e de Comadres; como cada ano celebrouse o desfile, con impresionantes postas en escena, o concurso gastronómico e os xogos populares no patio; se pensades que é aburrido facer todos os anos o mesmo... MENOS QUEIXARSE, E MÁIS DAR IDEAS!

Os namorados (e por desgracia tamén os vacilóns) tamén tiveron o seu día, o día de San Valentín no que se repartiron as famosísimas cartas.

A parte destes actos festeiros tamén houbo outros más relacionados co ámbito escolar do IES que pasaron polas nosas vidas en forma de exposicións e conferencias.

Se de algo pode presumir o noso centro é das excursións, nesta avaliación pasada realízárónse dúas excursións internacionais a Grecia e a París; para que logo non se diga que os mozos/as melidenses non coñecemos mundo.

Para rematar recordarvos que as acticvidades están feitas para vós, polo tanto se non as apreciades e non participades nelas simplemente non se seguirán facendo; así que toma nota e non te perdas ningunha, NON SEXAS PARVO!

Por certo, en maio celebrarase o Corremelide e esperamos que participes nel e demostres que ti tamén es parte deste centro activo e movido.

Ah, non esquezas que se está a levar a cabo unha campaña pola sostibilidade e o aforro enerxético e pon o teu graniño de area.

Rubén Blanco, Samuel Garabal 1ºbac B

OS DOCUMENTOS DE CAIXA GALICIA EN GALEGO

Caixa Galicia pretende impulsar o emprego do galego nos documentos que ofrece na súa relación cos clientes, para que poidan optar entre os dous idiomas oficiais. O director xeral da entidade considera que esta iniciativa é unha "obriga" da sociedade que dirixe e lembrou que o 90 % da vida cotiá nas oficinas de Caixa Galicia se desenvolve oralmente en galego e faltaba avanzar máis no ámbito da documentación escrita.

Este proceso estase a levar a cabo nas comunidades de Cataluña, País Vasco e na Valenciana, para facilitarlle aos seus clientes a elección do seu propio idioma.

Desde logo, isto pode supoñer un primeiro paso cara a normalización do galego na banca. Ixa era hora!

O MUNDO DA EDUCACIÓN SEGUE A INCUMPRIR O DECRETO SOBRE AS MATERIAS MÍNIMAS A IMPARTIR EN GALEGO

A Mesa pola Normalización Lingüística (MNL), continúa coa vía xudicial contra Educación, xa que parece imposible que, despois de dez anos, a Inspección Educativa non sexa capaz de evitar que haxa libros de texto que non están en galego nas materias que se deberían impartir en galego.

A Consellería de Educación segue a levar unha campaña de "mentiras e manipulacións" sobre o nivel de galeguización do ensino, pero xa vai sendo o momento de que levantemos a voz en contra destas e doutras inxustizas lingüísticas que cometan os que, presumiblemente, deberían loitar máis a prol da normalización.

APROBADA A BASE LEGAL PARA ESIXIR A INSCRICIÓN DE ASENTOS EN GALEGO NO REXISTRO CIVIL

A Comisión de Xustiza do Congreso dá luz verde á Lei de modificación do réxime lingüístico das inscripcións no Rexistro Civil. Establece o artigo 298 do regulamento do rexistro civil: 'son defectos formais dos asentos: (...) 6º o uso de abreviaturas ou algarismo non permitidos, o emprego de idioma distinto do castelán, a difícil lexibilidade de caracteres, así como a defectuosa expresión de conceptos cando polo contexto da inscrisión ou doutras non hai dúbida sobre o seu contido'.

Esta aldraxante norma que equipara o uso da nosa lingua na escrita á 'defectuosa expresión de conceptos' ou á 'difícil lexibilidade de caracteres' é a que regula as inscripcións no Rexistro Civil desde 1958 até hoxe. Certo é tamén que houbo unha Orde de 25 de xullo de 1989, onde se regulariza o modelo oficial de Libro de Familia, que dispón: 'Nos territorios españoles con idioma oficial propio, ademais do castelán, utilizaranse modelos bilingües, segundo as traducións que figurán como anexo a esta Orde'. Mais o valor deste artigo fica reflectido en numerosas negativas por parte dos encargados do Rexistro Civil a que se realicen as inscripcións en galego.

Con esta desfeita legal chegouse a unha Comisión de Xustiza do Congreso o 23 de febreiro de 2005. Emendouse e deuse vía libre á proposición de Lei do Senado de modificación do réxime lingüístico das inscripcións no Rexistro Civil. As follas dos libros do Rexistro Civil, os impresos, os selos e os sistemas informáticos deben ser distribuídos impresos en cada unha das linguas oficiais. Os asentos realizaranse en 'lingua castelá ou na lingua cooficial propia da comunidade autónoma onde radique o Rexistro Civil, segundo a lingua en que estea redactado o documento ou en que se realice a manifestación'. Se o documento é bilingüe, realizaranse na lingua indicada por quien o presente ao rexistro. Polo tanto, se nos diriximos á persoa encargada do Rexistro en galego, este, obrigatoriamente, debe reparar na lingua que falamos e facer a inscrisión en galego. A ver se é verdade...

Flores: A todos aqueles mestres que imparten as súas clases en galego, que é o noso idioma. Flores tamén para aquelas persoas que están vivindo fóra de Galiza, e non se esquecen da súa lingua nai, xa que a falan entre os membros das súas familias.

Toxos: A aqueles profesores que, a pesar de ser obligatorio impartir as súas clases en galego non fan isto, e impártenas en castelán. Tamén a todos os galegos que votaron contra o seu idioma no referendo do 20-F así como para quen tivo a grandiosa idea de non incluír o galego como lingua oficial no Tratado para a Constitución Europea. E por último a todos os políticos que a pesar de seren galegos veñen a Galiza dar mitins e danos en castelán.

Francisco Javier Silvela, Rubén Conde

PASSATEMPOS

CRUCIGRAMA

1. Sinónimo de ventá.
2. Úsase para furar paredes.
3. Úsase á final da frase.
4. Totalmente pechado, non deixá pasar o aire.
5. Animal habitante dos polos.
6. Fundador mitolóxico de Roma.
7. Pena de verse lonxe da case, morriña.

A. En sete capelas e un sombreiro.

SOPA DE LETRAS

Busca oito árbores e arbustos:

Solución:
Magnolio
Bidueiro
Xesta
Acacia
Cerdeira
Acivro
Estripeiro
Teixo

M	X	C	E	R	T	S	E	A	C	A
A	T	S	E	X	E	S	O	F	H	O
G	A	C	I	R	C	R	O	L	R	A
N	D	I	E	T	I	P	E	I	R	S
O	R	A	C	E	R	D	E	I	R	A
L	A	C	U	I	A	U	D	F	R	C
I	E	D	O	X	O	R	V	I	C	A
O	I	R	V	O	P	E	I	T	R	C
B	X	E	S	A	P	A	C	A	I	I
E	S	T	R	I	P	E	I	R	O	A

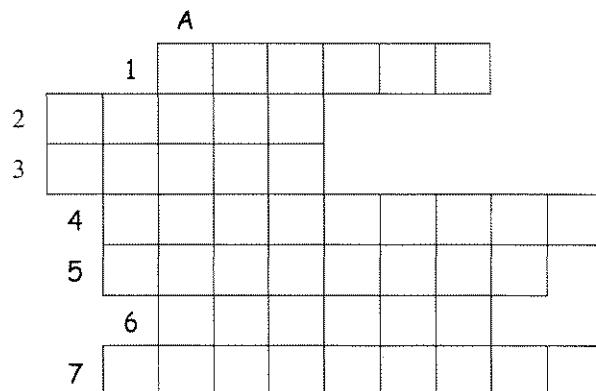
DÁLLE Á LINGUA, ano XII, núm. 19, maio 2005.
DÁLLE Á LINGUA é responsabilidade do Colectivo "Lugrís Freire", grupo de traballo do Equipo de Normalización Lingüística do IES Melide.

Consello de Redacción:

Natalia López	María Martínez
Daniel Agra García	Zeltia Laya
Samuel Garabal	Rubén Blanco
Aritz Rodríguez	Lorena Varela
Francisco J. Silvela	Rubén Conde
Sergio Patiño	José Portos
Gloria Rodríguez	Paco Veiga
Mabel Prada	

Maquetación: Susana Rial

Se queres colaborar, podes. Non poñas esa cara de pelandrán,zalapastrán e prepara de contado a túa colaboración para o próximo número.

ADIVIÑA ADIVINANZA

"Sen o ar, eu non vivo
sen a terra, eu morro.
Teño xemas e non son ovo.
Teño copa e non son sombreiro"
Solución:...

"Árbore forte e resistente,
núa na invernía
ben vestida no verán,
e sempre na vida galega presente"
Solución:...